

'สบู่ดำ' พืชทางเลือกใหม่ ของการผลิตพลังงานทดแทนไบโอดีเซล

จากสถานการณ์น้ำมันในตลาดโลกที่ปรับตัวสูงชันเป็นลำดับ และมีแนวโน้มสูงชันอย่างต่อเนื่องในอนาคต ทำให้ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศสูงขึ้นตามไปด้วย ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตในภาคการเกษตรสูงขึ้น กระทั่งคือเกษตรกรในภาพรวม ซึ่งมีรายได้น้อยอยู่แล้ว และจากการคาดการณ์การใช้น้ำมันเชื้อเพลิงของประเทศที่เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5.45 ในปี 2565 จะมีการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงจำนวน 85 ล้านลิตรต่อวัน หรือ 31,000 ล้านลิตรต่อปี โดยมีสัดส่วนการใช้ น้ำมันดีเซลในภาคเกษตรประมาณร้อยละ 6 คิดเป็นปริมาณ 5.1 ล้านลิตรต่อวันหรือ 1,860 ล้านลิตรต่อปี คิดเป็นเงิน 37,200 ล้านบาทต่อปี ประกอบกับการที่รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมให้มีการผลิตและใช้ไบโอดีเซลที่เป็นผลผลิตการเกษตร ทดแทนน้ำมันที่ชัดเจน โดยมีแผนการพัฒนาการใช้ไบโอดีเซลที่เป็นผลผลิตการเกษตรร้อยละ 10 ของน้ำมันดีเซลทั่วประเทศ

ดังนั้นภาครัฐบาลได้มีความพยายามในการที่จะหาพืชน้ำมันที่จะนำมาผลิตเป็นเชื้อเพลิงทดแทนพลังงานน้ำมัน ซึ่งที่ผ่านมาคนไทยส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับแนวทางการทำไบโอดีเซลจากมันสำปะหลัง และจัดทำโครงการสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น ซึ่งขณะนี้ก็มีเกษตรกรจำนวนมากที่ตื่นตัวและหันมาปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตามยังมีพืชอีกชนิดหนึ่งที่มีศักยภาพในการผลิตไบโอดีเซลไม่แพ้พืชอื่น นั่นคือสบู่ดำ เนื่องจากมีคุณสมบัติทางเชื้อเพลิงใกล้เคียงกับดีเซลหลายประการ จึงคาดว่าน่าจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่รัฐบาลไม่ควรมองข้าม

"สบู่ดำ" เป็นพืชน้ำมันชนิดหนึ่ง ต้นสบู่ดำ เป็นไม้พุ่มยืนต้นขนาดกลาง ความสูง 2-7 เมตร อายุยืนไม่น้อยกว่า 20 ปี ลำต้นและยอดคล้ายตะขุง แต่ไม่มีขน ลำต้นเกลี้ยงกลาใช้มือหักได้ง่ายเพราะเนื้อไม้ไม่มีแก่น ใบหยักคล้ายใบตะขุง แต่หยักตื้นกว่า มี 4 หยัก น้ำมันที่ได้จากเมล็ดสบู่ดำ สามารถใช้กับเครื่องยนต์ดีเซลที่เกษตรกรใช้ได้อยู่ได้ โดยไม่ต้องใช้น้ำมันชนิดอื่นผสมอีก ใช้เป็นสมุนไพรรักษาโรค ใช้ปลูกเป็นแนวรั้ว เพื่อป้องกันสัตว์เลื้อยเข้าทำลายผลผลิต เนื่องจากมีสารพิษ

Hydrocyanic มีกลิ่นเหม็นเขียว สบู่ดำจึงเป็นพืชที่นำให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่งในสภาวะที่ราคาน้ำมันดีเซลมีราคาสูงอย่างในปัจจุบัน สบู่ดำมีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Jatropha Curcas* Linn. อยู่ในวงศ์ไม้ยางพารา ซึ่งเป็นพืชพื้นเมืองของทวีปอเมริกาใต้ ชาวโปรตุเกสนำเข้ามาปลูกในประเทศไทย ในช่วงปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา เพื่อนำมาบีบน้ำมันสำหรับทำสบู่ ปัจจุบันสบู่ดำมีปลูกอยู่ทั่วประเทศทุกภาคของประเทศไทย มีชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น ภาคเหนือเรียกว่ามะหุงฮั่ว ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเรียกว่ามะเข่าหรือดีเลอด ภาคใต้เรียกว่ามะเคาะ

นายรชชาติ วัชมากุล อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร บอกว่า ทางกรมส่งเสริมการเกษตรได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้มีการผลิตและใช้ไบโอดีเซลที่เป็นผลผลิตการเกษตร ทดแทนน้ำมันคานาโยบาขัฐบาล และพร้อมที่จะให้มีการนำสบู่ดำ มาผลิตเป็นพืชทางเลือกหนึ่งที่มีศักยภาพในการผลิตไบโอดีเซล เนื่องจากมีคุณสมบัติทางเชื้อเพลิงใกล้เคียงกับดีเซลหลายประการ ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรได้เริ่มทดลองปลูก ทดสอบและสาธิตให้เกษตรกรใช้เป็นเชื้อเพลิงในเครื่องยนต์เกษตรตั้งแต่ปี 2544 ปัจจุบันมีเกษตรกรสนใจที่จะปลูกจำนวนมาก แต่ยังไม่มีความมั่นใจในด้านราคาและการรับซื้อ มีเอกชนที่สนใจการลงทุนโรงงานผลิตไบโอดีเซลจากสบู่ดำแต่ยังไม่มีความชัดเจนด้านปริมาณวัตถุดิบ มีผลงานและแผนการวิจัยของหน่วยงานศึกษาวิจัยรองรับอยู่ส่วนหนึ่ง

อย่างไรก็ตามในขณะนี้ สถาบันวิจัยชุมชนอัดเงินจากประเทศจีนได้ให้ความสนใจที่จะเข้ามาใช้พื้นที่ของไทยในการทดลองปลูกพืชสบู่ดำ เพื่อใช้ในการวิจัยและพัฒนาศักยภาพในการทำพืชพลังงานทดแทน ไบโอดีเซล โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการหารือเพื่อเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมในการดำเนินการ คาดว่าจะสามารถดำเนินการได้เร็ว ๆ นี้

ติ๊ก เฮอร์ พี.